

“ Bør jeg henvide pasienten min til røntgen eller CT dersom andre bildediagnostiske undersøkelser uten bruk av ioniserende stråling gir like god diagnostisk avklaring? ”

Pasienten utsettes ikke for strålerisiko dersom det henvises til en bildediagnostisk undersøkelse uten bruk av ioniserende stråling

Vær bevisst på forskjellene mellom ioniserende og ikke-ioniserende bildediagnostiske avbildningsteknikker. Røntgen- og CT-undersøkelser er godt egnet til å avbilde skjelett samt vev, organer og strukturer med store tetthetsforskjeller. MR- og ultralydundersøkelser er godt egnet til å avbilde bløtdeler og strukturer med små tetthetsforskjeller. Når ikke-ioniserende avbildningsteknikker gir like god eller bedre diagnostisk informasjon enn ioniserende avbildningsteknikker, bør disse velges for å unngå uønsket stråleeksponering av pasienten. Andre risikofaktorer, som for eksempel hastegrad, tilgjengelighet og bruk av intravenøs kontrastvæske, bør tas med i totalvurderingen rundt valg av type avbildningsmodalitet.

Diskuter problemstillingen med radiologene

Det beste for pasienten er å velge mest hensiktsmessig avbildningsteknikk

Hensiktsmessige bildediagnostiske undersøkelser:

- Gir informasjon som har betydning for videre diagnostikk og behandling
- Gir bilder som best besvarer den kliniske problemstillingen til lavest mulig stråledose
- Klinisk nytteverdi overstiger strålerisikoen

Hjelp til å velge mest hensiktsmessig undersøkelse

Noen ganger kan det være vanskelig å avgjøre hvilken avbildningsteknikk som er mest egnet til å besvare den kliniske problemstillingen. Nasjonale handlingsplaner og retningslinjer inneholder ofte anbefalinger om god medisinsk bildepraksis og kan gi nyttig informasjon rundt rett valg av undersøkelsestype. Henvisningskriterier for bildediagnostiske undersøkelser er en annen god kilde for veiledning og hjelp til å velge den mest hensiktsmessige undersøkelsen ut fra pasientens kliniske symptomer. Anbefalinger og retningslinjer er ikke bindende og avvik for en gitt pasient er mulig når dette er klart berettiget. Ved tvil, kan det være nyttig å kontakte en radiolog for å få hjelp til å velge den mest egnede undersøkelsen.

Relevante henvisningskriterier for bildediagnostikk

Det finnes nasjonale faglige retningslinjer for bildediagnostikk ved ikke-traumatiske muskel- og skjelettlidelser. Retningslinjene er rettet mot primærhelsetjenesten og er tilgjengelige på www.helsedirektoratet.no. Der nasjonale henvisningskriterier og anbefalinger mangler, kan følgende retningslinjer på engelsk med fordel konsulteres¹:

- [iRefer](#), Royal College of Radiologist (RCR)
- [ESR iGuide](#), European Society of Radiology (ESR)
- [ACR Appropriateness Criteria](#), American College of Radiology (ACR)

¹ Det gjøres oppmerksom på at tilgang til henvisningskriteriene kan være kostnadsbelagt eller kreve medlemskap.

Diskuter problemstillingen med radiologene